

Bjørn Elmquist (V):

Debatten i Venstres folketingsgruppe forud for andenbehandlingen her og undervejs i udvalgsbehandlingen har drejet sig om de punkter, hvor der ligger ændringsforslag nu. Vi har været noget delt, men der er et klart og et overvældende flertal, som vil følge regeringens holdning og det forslag, som fra starten blev fremsat fra justitsministerens side, og hvortil der jo kun er ganske få ændringsforslag nu fra regeringspartiernes side.

Det, der har stået i centrum, og som jeg skal gøre et par bemærkninger om, har været den enkeltes mulighed for at bestemme og pligt til måske at bestemme over sig selv kontra spørgsmålet, om der var andre, der i den givne situation ville være i stand til at disponere på vedkommendes vegne, hvis nu der ikke var nogen klare bestemmelser.

Vi synes, at vi gennem årene – fordi det er et emne, der har været til diskussion i Folketinget adskillige gange inden for de sidste 2–3 år på basis af forskellige forslag fra regeringens side – alt i alt har set en tendens, der gik i den for det store flertals vedkommende rigtige retning, således at det i stigende grad blev den enkeltes egen afgørelse, der blev sat fokus på, som kom til at stå i centrum, og som blev udslagsgivende. Derfor synes vi også, at vi er nået det rette sted hen. Det slås fast, at hvis der ligger en klar tilkendegivelse fra den pågældende person selv, skal denne klare tilkendegivelse følges, uanset om det er et ja eller et nej.

Vi har udbygget dette med en særlig ordning. Vi har ikke været begejstret for registre. Det er en af årsagerne til, at vi ikke synes om Det Etske Råds samlede forslag og heller ikke Kristeligt Folkepartis forslag. Men vi synes dog, at det er en god idé at udbygge dette med den enkeltes dispositionsret med det af justitsministeren stillede ændringsforslag, sådan at der nu kommer nogle registre, hvortil man kan sige, at man gerne vil være donor, eller at man ikke vil være donor, og så skal det lægges til grund.

Det er kun i de tilfælde, hvor denne klare tilkendegivelse ikke foreligger, at det store flertal i Venstres gruppe accepterer, at andre kan komme ind i billedet. Det har ikke været nogen let beslutning at træffe, men vi synes, det vil være rigtigt i den situation at lade den eller de nærmeste træffe beslutningen.

Jeg må tage afstand fra dem, der fra talerstolen her og i andre sammenhænge har sagt, at vi dermed skyder en ubehagelig opgave, en svær afgørelse, over på de pågældende. Det er jo ikke tilfældet, for heller ikke den eller de nærmeste har nogen pligt til at sige ja eller nej. Hvis man ikke orker eller evner at tage stilling til det eller ikke synes, det er noget, man kan tage sig af – måske under indtryk af den meget følsomme situation, man befinder sig i – undlader man blot at give en tilkendegivelse fra sig; man tager ikke stilling. Så sker der ingen transplantation, og vedkommende bliver ikke donor. Derved kan man sige, at situationen stadig er uafgjort; der er i hvert fald ingen, der har taget beslutning på den pågældendes vegne.

Vi synes også, det er fornuftigt, som det foreslås, at der iværksættes en informationskampagne ved Sundhedsministeriets foranstaltning – der nævnes beløb i betænkningen. Det synes vi er meget vigtigt, fordi det derved kan blive gjort klart for alle – og det drejer sig jo især om yngre og helt unge aldersgrupper – at der her kan være god anledning til at tænke sig nærmere om, sådan at man får klargjort sin egen stilling og så benytter sig af den ordning, som vil blive etableret med f.eks. standardmærkater eller andre måder at tilkendegive sin klare vilje på.

Det er altså dér, det store flertal i Venstres folketingsgruppe er endt. Der er nogle enkelte medlemmer af gruppen, der har en anden opfattelse, og det vil de give udtryk for.

Selv om det er ændringsforslagene, det drejer sig om her, vil jeg for at spare Tinget for at bruge tiden, når vi når frem til de afsluttende bemærkninger, allerede nu sige, at vi synes, det er forsvarligt at træffe den beslutning, som der nu lægges op til, på indeværende tidspunkt. Vi synes, Det Etske Råd har gjort et godt stykke arbejde, bidraget til debatten med vægtige synspunkter, og vi synes også, den offentlige debat er nået dertil, at vi nu føler, at vi i kraft af vore mandater herinde i Folketinget kan tage stilling.

For os i Venstres folketingsgruppe har det været afgørende, at dette spørgsmål nu afgøres ud fra, skal vi sige en trykthedsfornemmelse over for det, at man kan operere med hjerne-dødskriteriet. Ikke fordi der har stået nogen med legitime – eller måske mindre legitime – interesser mere eller mindre utålmodigt trip-